

РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2021/649 НА СЪВЕТА**от 16 април 2021 година****относно подкрепата на Съюза за дейностите на секретариата на ДТО в подкрепа на прилагането на Договора за търговията с оръжие**

СЪВЕТАТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 28, параграф 1 и член 31, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

- (1) Договорът за търговията с оръжие (наричан по-нататък „ДТО“) беше приет от Общото събрание на Организацията на обединените нации (ООН) на 2 април 2013 г. с Резолюция A/RES/67/234 В. Впоследствие ДТО беше открит за подписване на 3 юни 2013 г. и влезе в сила на 24 декември 2014 г. Всички държави членки, са страни по ДТО.
- (2) Целта на ДТО е да се установят възможно най-високи общи международни стандарти за регулиране или подобряване на регулирането на международната търговия с конвенционално оръжие, както и да се предотврати и премахне незаконната търговия с конвенционално оръжие и да се попречи на неговото пренасочване. Основните предизвикателства пред постигането на целите на ДТО са свързани с ефективното му прилагане от държавите — страни по ДТО, както и с всеобщото му приемане, като се има предвид, че регулирането на международната търговия с оръжие по дефиниция е глобално начинание. За да способства за преодоляването на тези предизвикателства, Съветът прие Решение 2013/768/ОВППС ⁽¹⁾ на 16 декември 2013 г. и Решение (ОВППС) 2017/915 ⁽²⁾ на 29 май 2017 г., като по този начин разшири дейността на Съюза, свързана с подпомагане на контрола върху износа, като включи в нея конкретни дейности по ДТО.
- (3) ДТО създава секретариат („Секретариат на ДТО“), който да подпомага държавите — страни по договора, в ефективното прилагане на ДТО. Секретариатът на ДТО поема следните отговорности: получава, предоставя и разпространява докладите, както е предвидено в ДТО; поддържа и предоставя на държавите — страни по договора, списъка на националните звена за контакт; улеснява съгласуването на предложенията и исканията за помощ за прилагането на ДТО и насърчава международното сътрудничество, както е поискано; улеснява работата на Конференцията на държавите — страни по договора, включително като осъществява договорености и предоставя необходимите услуги за провеждане на срещи съгласно ДТО; и изпълнява други задължения, определени от конференциите на държавите — страни по договора. Секретариатът на ДТО също така управлява Доброволния доверителен фонд, създаден от държавите — страни по договора съгласно член 16, параграф 3 от ДТО, за да подпомага държавите — страни по договора при прилагането на ДТО. Освен това Четвъртата конференция на държавите — страни по договора, възложи на секретариата на ДТО управлението на програмата на ДТО за спонсорирани, създадена с цел улесняване участието на представители на държавите в заседанията на ДТО.
- (4) В Глобалната стратегия за външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз от 2016 г. Съюзът се ангажира да насърчава основан на правила световен ред. Съюзът има интерес да насърчава договорени правила за осигуряване на глобални обществени блага и за принос към един мирен и устойчив свят. Съюзът работи за основан на правила световен ред, в който ключов принцип е многостранното сътрудничество, а централна фигура — ООН. Съюзът категорично подкрепя разширяването на членството, всеобщото приемане, пълното прилагане и спазването

⁽¹⁾ Решение 2013/768/ОВППС на Съвета от 16 декември 2013 г. относно дейностите на ЕС, в рамките на Европейската стратегия за сигурност, в подкрепа на прилагането на Договора за търговията с оръжие (ОВ L 341, 18.12.2013 г., стр. 56).

⁽²⁾ Решение (ОВППС) 2017/915 на Съвета от 29 май 2017 г. относно информационни дейности на Съюза в подкрепа на прилагането на Договора за търговията с оръжие (ОВ L 139, 30.5.2017 г., стр. 38).

на договорите и режимите за многостранно разоръжаване, неразпространение и контрол над оръжието, включително ДТО. В контекста на тези всеобхватни цели на политиката подкрепата за секретариата на ДТО се вписва добре в специфичната цел за укрепване на многостранната система, която е в основата на една отговорна търговия с оръжие.

- (5) Секретариатът на ДТО е в добра позиция да поддържа връзка с всички многостранни, регионални, национални организации и организации на гражданското общество, изпълняващи проекти в подкрепа на всеобщото приемане или прилагането на ДТО. Освен това Съюзът от години предоставя подпомагане за контрол върху износа на изделия с двойна употреба, с което подкрепя развитието на правните рамки и институционалния капацитет за установяването и осъществяването на ефективен контрол върху износа на изделия с двойна употреба и военни изделия. Целта на секретариата на ДТО е да гарантира, че проектите му допълват съществуващите програми на Съюза за подпомагане на контрола върху износа на изделия с двойна употреба и оръжие, като например тези съгласно Решение (ОВПС) 2017/915,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. За да се подкрепят ефективното прилагане и всеобщото приемане на Договора за търговията с оръжие (ДТО), Съюзът осигурява подкрепа за дейностите на секретариата на ДТО, които имат следните цели:

- съдействие на държавите — страни по ДТО, за укрепване на системите им за контрол върху трансфера на оръжие с цел ефективно прилагане на ДТО;
- укрепване на институционалната структура на секретариата на ДТО като основен орган за подпомагане на държавите — страни по ДТО, при прилагането на същия.

2. За постигане на целите, посочени в параграф 1, Съюзът осигурява подкрепа за следните проектни дейности:

- а) подкрепа за изграждането на капацитет на националните звена за контакт по ДТО;
- б) създаване на регистър с експерти за изграждане на капацитета на местните и регионалните експерти по ДТО да предоставят консултации и обучение относно прилагането на ДТО на местно и регионално равнище („обучение на обучителите“);
- в) подкрепа за база данни за съгласуване на нуждите и ресурсите.

Подробно описание на проектните дейности, посочени в настоящия параграф, се съдържа в приложението.

Член 2

1. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност („върховният представител“) отговаря за изпълнението на настоящото решение.

2. Техническото изпълнение на проектните дейности по член 1, параграф 2 се извършва от секретариата на ДТО.

3. Секретариатът на ДТО изпълнява задачите си под ръководството на върховния представител. За тази цел върховният представител сключва необходимите договорености със секретариата на ДТО.

Член 3

1. Референтната сума за изпълнението на проектните дейности, посочени в член 1, параграф 2, е в размер на 1 370 000 EUR.

2. Разходите, финансирани чрез посочената в параграф 1 референтна сума, се управляват в съответствие с процедурите и правилата, приложими към бюджета на Съюза.

3. Комисията упражнява надзор върху правилното управление на разходите, финансирани с референтната сума, посочена в параграф 1. За тази цел тя сключва необходимото споразумение със секретариата на ДТО. В споразумението се посочва, че секретариатът на ДТО осигурява видимост на приноса на Съюза, която съответства на неговия размер.

4. Комисията полага усилия да сключи споразумението, посочено в параграф 3, възможно най-бързо след влизането в сила на настоящото решение. Тя информира Съвета за евентуални трудности в хода на този процес, както и за датата на сключване на споразумението.

Член 4

1. Върховният представител представя на Съвета доклад за изпълнението на настоящото решение на базата на редовни доклади, изготвяни от секретариата на ДТО. Докладите представляват основа за оценката, извършвана от Съвета.

2. Комисията предоставя информация по финансовите аспекти на изпълнението на проектните дейности, посочени в член 1, параграф 2.

Член 5

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Срокът му на действие изтича 24 месеца след датата на сключване на споразумението, посочено в член 3, параграф 3, или шест месеца след датата на приемане на настоящото решение, ако в рамките на този срок не е било сключено посоченото споразумение.

Съставено в Брюксел на 16 април 2021 година.

За Съвета
Председател
A. P. ZACARIAS

ПРИЛОЖЕНИЕ

ДОКУМЕНТ ЗА ПРОЕКТ

1. Проекти**1.1. Проект № 1: Подкрепа за изграждане на капацитет на националните звена за контакт по ДТО****1.1.1. Обща цел на проекта**

Изграждане на капацитета на националните звена за контакт на държавите — страни по ДТО, включително задълбочаване на знанията им за задълженията по ДТО и повишаване на осведомеността им за развитието на процеса във връзка с ДТО.

1.1.2. Контекст

По препоръка на работна група „Прозрачност и докладване“ 3-тата конференция на държавите — страни по ДТО, възложи на секретариата на ДТО да „изготви ръководство за националните звена за контакт, в което се описват ролята и възможните задачи за тази функция и също така се прави необходимото за това задължителните доклади по ДТО да се изготвят и представят своевременно и изчерпателно“. Освен това секретариатът на ДТО установи, че трябва да се направи необходимото за това националните звена за контакт да участват по конструктивен начин в заседанията на ДТО, включително в подготвителните заседания и заседанията на работните групи.

1.1.3. Дейности и резултати

Този проект ще включва следните дейности/резултати:

- а) Изготвяне на ръководство за националните звена за контакт, в което се описват ролята и възможните задачи за тази функция;
- б) Създаване на уебстраница/портал, посветен специално на националните звена за контакт, с връзки към информация, отнасяща се до тях;
- в) Организиране на три полудневни до еднодневни брифинга преди всяко заседание на ДТО, посветено на националните звена за контакт, на които ще им бъдат предоставени информация и новости във връзка с предстоящото заседание и ще им бъде дадена възможност да задават въпроси и да изясняват информацията; и
- г) Въвеждане на механизъм за редовен и систематичен контакт с националните звена за контакт на индивидуална основа в подкрепа на ангажирането им с ДТО.

1.1.4. Очаквани резултати от проекта

- а) По-добро познаване на задълженията по ДТО (включително докладването) сред националните звена за контакт по ДТО;
- б) Повишаване на осведомеността относно процеса във връзка с ДТО;
- в) Широко разпространение на информационни материали относно ДТО до националните звена за контакт и извън тях.

1.1.5. Бенефициери

Националните звена за контакт на държавите — страни по договора.

1.2. Проект № 2: Регистър на експертите (обучение на обучителите)**1.2.1. Обща цел на проекта**

Изграждане на капацитета на местните и регионалните експерти по ДТО да предоставят консултации и обучение относно прилагането на ДТО на местно и регионално равнище с цел да се намали зависимостта от международни консултанти и организации, да се подобри качеството на обучението и помощта за прилагане и да се допринесе за по-добро адаптиране на усилията за изграждане на капацитет.

1.2.2. Контекст

Въпреки че някои проекти по Доброволния доверителен фонд (VTF) са осъществени с подкрепата на местни организации и национални или регионални консултанти, при по-голямата част от проектите по VTF, осъществени след създаването на VTF от 2-рата конференция на държавите — страни по договора, са били включени/привлечени *международни експерти и/или партньор за осъществяване на проекта, който е международна организация (като орган на ООН) или международна неправителствена организация.* Не е ефективно или устойчиво да продължава да се разчита на международен експертен опит поради следните причини:

- 1) Международните пътувания, необходими на международните експерти за участието във и улесняването на семинари за обучение, както и дневните хонорари или възнаграждения, изисквани от международните експерти, са скъпи (в сравнение с разходите, свързани с наемането на местен или регионален експерт); и
- 2) Продължаващото разчитане на международни експерти не изгражда капацитета и експертния опит на местните и регионалните консултанти, които може да са в състояние да предоставят в дългосрочен план устойчиво и съобразено с нуждите обучение и помощ за прилагане.

Освен това от опита на VTF става ясно, че някои консултанти и организации биха се нуждаели от подкрепа за развитие, за да изпълняват пълноценно своята роля в проектите за прилагане на ДТО. Секретариатът на ДТО би желал да разгледа въпросите, свързани със зависимостта от международни консултанти и организации и качеството на част от обучението и помощта, предоставяни чрез проект, чиято цел е изграждането на капацитет на местните и регионалните консултанти да предоставят обучение и помощ за прилагане.

1.2.3. Дейности и резултати

Този проект ще включва следните дейности/резултати:

- а) Разработване на семинар за „обучение на обучителите“, който да изгради капацитета на местните и регионалните консултанти за предоставяне на качествено обучение и помощ за прилагане;
- б) Изготвяне на учебни материали за улесняване на семинарите за „обучение на обучителите“;
- в) Осъществяване на контакти с консултанти в целевите региони, за да участват в специално разработените семинари за „обучение на обучителите“; и
- г) Провеждане на шест семинара за „обучение на обучителите“ в различни региони.

1.2.4. Очаквани резултати от проекта

- а) Увеличен брой местни и регионални консултанти, които са „експерти“ по ДТО, съгласно одобрение от секретариата на ДТО, и могат да предоставят качествено обучение и помощ за прилагане на местно и регионално равнище;
- б) Изготвяне на публичен списък с консултанти, които са одобрени от секретариата на ДТО като способни да предоставят качествено обучение и помощ за прилагането на ДТО (регистър на експертите). Този списък би могъл например да бъде разпространен сред потенциални реципиенти по VTF, които търсят консултанти или партньори за изпълнението на проекти.

1.2.5. Бенефициери

- Местните и регионалните консултанти.
- Донори и реципиенти по VTF.

1.3. Проект № 3: Подкрепа за база данни за съгласуване на нуждите и ресурсите

1.3.1. Обща цел на проекта

Разработване на механизъм за съгласуване на предложенията и исканията за помощ за прилагането на договора, за да се намали дублирането и припокриването на проекти за помощ по ДТО и да се увеличи броят на държавите, които получават целева помощ.

1.3.2. Контекст

Съгласно член 18, параграф 3, буква в) от ДТО секретариатът на ДТО е упълномощен да „улеснява съгласуването на предложенията и исканията за помощ за прилагането на договора“. Въпреки че държавите — страни по ДТО, се насърчават да търсят помощ, когато е необходимо, и да предоставят помощ при поискване, не съществува официален механизъм за търсене или предлагане на помощ по ДТО. Освен това използваните понастоящем модели за докладване не включват

механизъм за искане или предлагане на помощ (като моделите при други процеси, напр. Програмата за действие на ООН за малките оръжия и леките въоръжения). Секретариатът на ДТО би желал да проучи — в изпълнение на задължението си по договора — възможностите за разработване на база данни или друг механизъм за съгласуване на нуждите и ресурсите за прилагането на ДТО и да засили международното сътрудничество и помощ.

1.3.3. Дейности и резултати

Този проект ще включва следните дейности/резултати:

- а) Проучване на възможностите за създаване на механизъм за съгласуване на нуждите и ресурсите, включително чрез сравнителен преглед на съществуващите механизми в рамките на други форуми, както и чрез консултации както с реципиентите, така и с донорите;
- б) Разработване и създаване на механизъм за съгласуване на нуждите и ресурсите, включително електронна база данни за исканията и предложенията за помощ, както и разработване на онлайн инструмент за искане на помощ; и
- в) Стартиране, популяризиране и поддръжка на механизма за съгласуване на нуждите и ресурсите.

1.3.4. Очаквани резултати от проекта

Подобряване на информацията за нуждите от помощ на държавите — страни по договора, както и за наличните ресурси за посрещане на тези нужди.

Разработеният механизъм ще бъде тясно съгласуван с Доброволния доверителен фонд (управляван от секретариата на ДТО), за да се осигури взаимно допълване между механизмите за помощ.

1.3.5. Бенефициери

- Държавите — страни по ДТО, и подписалите договора държави, които търсят помощ за прилагането на ДТО.
- Държавите донори в търсене на проекти за прилагане на ДТО, на които да окажат подкрепа.

2. Съображения

2.1. Осигуряване на взаимно допълване с текущите дейности за популяризиране на ДТО

Секретариатът на ДТО е запознат със съществуването на други фондове, които се използват при финансирането на проекти, свързани с прилагането на ДТО, напр. Доверителния инструмент на ООН за подпомагане на сътрудничеството при регулирането в областта на оръжията (UNSCAR) и, разбира се, проекта на ЕС за дейности за популяризиране на ДТО. Секретариатът на ДТО работи в тясно сътрудничество с ръководителите/изпълнителите и на двете действия, включително Федералната служба на Германия по икономика и контрол върху износа (BAFA) и агенцията Expertise France, в опит да се избегне дублиране на финансирането. Това включва редовен и поверителен обмен на информация относно получените заявления и проектите, одобрени от различните фондове.

В контекста на подкрепата от ЕС за секретариата на ДТО, секретариатът ще надгради/извлече полза от отношенията, установени с BAFA и Expertise France, за да се гарантира взаимно допълване между финансирането от ЕС проект на секретариата на ДТО и текущата работа по проекта на ЕС за популяризиране на ДТО. Например секретариатът на ДТО ще привлече членове на резерва от експерти на ЕС, които да участват в експертен семинар, за да валидират материалите за обучение, разработени за елемента „Обучение на учителите“ на проект № 2 (Регистър на експертите (обучение на учителите), и да споделят своя опит и извлечените поуки.

Освен това секретариатът на ДТО ще поиска от партньорите, изпълняващи проекти на ЕС за популяризиране на ДТО, принос при определянето на държавни представители и други лица, които да бъдат избрани за участие в програмата на секретариата на ДТО за обучение на учителите. Секретариатът на ДТО би могъл също така да работи с партньорите и експертите, изпълняващи проекти на ЕС за популяризиране на ДТО, за идентифициране на нуждите от помощ, които целевите държави може да имат и които са били определени като част от пътната карта на ЕС и други дейности на ЕС за популяризиране на ДТО. Тази информация би могла да се използва за допълване на базата данни за съгласуване на нуждите и ресурсите, предвидена в проект № 3 (Подкрепа за база данни за съгласуване на нуждите и ресурсите).

В обобщение, секретариатът на ДТО вижда много възможности за непрекъснат диалог/партньорство с проекта на ЕС за популяризиране на ДТО, за да се осигури взаимно допълване между двата проекта, тъй като те се стремят към споделената цел за ефективно прилагане на ДТО.

2.2. Въздействие и последици във връзка с COVID-19

COVID-19 оказва въздействие върху повечето държави по света, макар и в различна степен. Ограниченията на движението, на големината на заседанията, както и на пътуванията, наложени от много държави в отговор на пандемията, вероятно ще повлияят на изпълнението на проектите по ДТО през идните месеци, а може би и години.

Като се има предвид също така, че продължителността и въздействието на пандемията от COVID-19 са неясни и не могат да бъдат предвидени на настоящия етап, ще бъде трудно да се разбере със сигурност какви са последиците за проектните дейности, включващи международни пътувания и/или срещи лице в лице, както и за сроковете.

Секретариатът на ДТО ще вземе предвид тези обстоятелства по следните начини при планирането на проектите си:

Първо, секретариатът на ДТО е разработил проектографик за изпълнението на трите проекта, очертани в предложението, който гарантира, че през първите 15 месеца на проекта (април 2021 г. — юни 2022 г.) се извършва възможно най-голяма част от документната подготовката, планирането, установяването на контакти, научните изследвания и изготвянето, необходими за всеки от проектите. Дейностите, които изискват присъствено участие — а именно семинарите за „обучение на учителите“, предвидени в проект № 2 (Регистър на експертите (обучение на учителите) — ще бъдат насрочени за втората година от проекта (юли — ноември 2022 г.). Разбира се, в случай че през октомври 2022 г. пандемията от COVID все още оказва въздействие върху способността за пътуване и провеждане на присъствени семинари, може да се наложи да се обмисли удължаване на срока или друг план за действие при извънредни ситуации.

Второ, по отношение на някои проектни дейности, предвиждащи присъствие или лично участие, секретариатът на ДТО разполага с планове за действие при извънредни ситуации. Например, проект № 1 (Подкрепа за изграждане на капацитет на националните звена за контакт по ДТО) предвижда организирането на един полудневен до едnodневен брифинг преди всяко заседание на ДТО (като се започне от цикъла на 8-ата конференция на държавите — страни по договора), посветено на националните звена за контакт, на който ще им бъдат предоставени информация и новости във връзка с предстоящото заседание и ще им бъде дадена възможност да задават въпроси и да изясняват информацията; Въпреки че се надяваме, че тези брифинги могат и ще се провеждат присъствено преди всяко заседание на ДТО (както и самото заседание), ако това не е възможно поради ограничения, свързани с COVID, такива брифинги могат да се провеждат виртуално, по региони (ако е необходимо), за да се отчетат времевите и езиковите фактори.
